

11:ans medlemsblad

Brf Stockholmshus nr 11 Gubbängen

www.stockholmshus11.se

Nummer 3

Hösten 2024

Många av de fruktträd som föreningen lät plantera i "Teaterparken" för några år sedan - bjuder i år på rikligt med frukt.

Ta en promenad genom parken, njut av grönskan och smaka ...

Stilbildande Folkhemsbygge

Sidan 2

Notiser i korthet

Sidan 4

Det händer i föreningen

Sidan 5

Lite av varje

Sidan 7

BRF STOCKHOLMSHUS 11

STILBILDANDE FOLKHEMSBYGGE

Dokumentation av kulturvärden

En mycket innehållsrik och intressant dokumentation av föreningens kulturvärden sammanställdes under år 2010 av Tyréns AB på beställning av Brf Stockholmshus 11, genom dåvarande ordförande Stig A Olsson. Föreningens kontaktperson för projektet var Peter Nylander.

Denna artikel avser inte att återge allt vad som står skrivet i dokumentationen, endast uppmärksamma att den finns och att den finns att läsa på expeditionen om du är intresserad.

Innehållsförteckningen rymmer många rubriker, såsom Inledning, Historik, Arkitekt, Byggnaderna och Gårdsmiljöer.

Medlemsbladet har nedan återgett några av dem där man bl a kan läsa om ...

Stadsmuséets kulturhistoriska klassificering

*Gubbängens bebyggelse inventerades av stadsmuséet 2005-2006 med efterföljande kulturhistoriska värdering och klassificering. Man kom vid värderingen fram till att byggnaderna inom kvarteret Fyrkantensfilen var av så hög kulturhistorisk betydelse att de klassificerades som **Gröna** med motiveringen "Tjockhus" är som byggnadstyp ovanlig för det sena 1940-talet. Byggnaden bevarar trots vissa förändringar sin ursprungliga arkitektur. Det centrumnära huset är ett viktigt inslag i stadsbilden och har en välbevarad butiksvåning. Övriga kvarter inom Stockholmshus 11 klassificerades som **Gula** (= Fastighet/fastigheter med bebyggelse av positiv betydelse för stadsbilden och/eller av visst kulturhistoriskt värde).*

Gubbängens tillkomst

Utbyggnaden av tunnelbanenätet var en förutsättning för blomstrande förorter som Gubbängen och det angränsande Hökarängen. Sträckan Johanneshov – Hökarängen beslutades 1941 och invigdes 1950. Då hade bostadsbyggandet redan pågått några år, men själva centrumbebyggelsen påbörjades först därefter och Söderledskyrkan, ritad av Hans Borgström och Bengt Lindroos, stod inte färdig förrän 1960. Stadsplanen för Gubbängen är från 1944 och signerad Ture Ryberg.

Byggandet påbörjades 1945 – 46 och inom några år hade i stort sett hela stadsdelen bebyggts med bostäder.

Arkitekt Nils Hjelm

Om arkitekten Nils Hjelm finns ingen annan information att finna än att han under åren 1932 – 1945 tillsammans med Erik Wåhlin (1906 - 1984) drev ett arkitektkontor vid namn Wåhlin & Hjelm.

1945 blev Erik Wåhlin chefsarkitekt på Svenska Riksbyggen. Man kan anta att deras samarbete fortsatte även därefter. De två närmaste åren var Nils Hjelm nämligen sysselsatt med att rita de 19 delvis sammanlänkade huskroppar som kom att bilda Svenska Riksbyggens Stockholmshus 11.

Byggnaderna

Översiktsplan, från 1970. Byggnadsnumreringen som används i denna handling är de som även använts och används i andra sammanhang, här tydligare markerade med rött.

Gårdsmiljöer

Som inledningsvis beskrevs ger hela bebyggelsemiljön ett balanserat och tryggt intryck av förort med inslag av stad och naturtrogna omgivningar. Detta uttryck uppnådde Jange Blomkvist genom en lyhörd växelverkan mellan huskropparna och de varligt iordningsställda, naturrealistiska gårds- och gatuumgivelserna. Gångstråk, gräsmattor och planteringar samverkar med inslag av det kala urberget, som

av trädgårdsarkitekten bevarats och tillåtits bryta fram här och var i den svagt kuperade terrängen.

Växtligheten är riklig och mångfasetterad. Uppväxta tallar, björkar och andra lövträd förstärker närvaron av naturkänsla för de boende och besökare till fastigheterna, något som återkommer på flera platser i området.

Källa: Dokumentet "Stilbildande Folkhemsbygge"

Foto: Hanna Jonsson och Stockholms Stadsmuseum

Några Bilder till ...

Den f.d fiskaffären på Bordsvägen 58 har fått 2 nya dörrar. Skyltfönstret har bevarats orört, i ursprungligt utförande

Rad med bevarade, ursprungliga garageportar. Sicklingsvägen 2 -10

Naturstenstrappa med smidesräcke Sicklingsvägen 5

KULTURVÄRDEN, bl.a kan man läsa

Trapphusen håller generellt den mycket höga hantverks- och stilmässiga kvalitet som präglar området i övrigt. Lågdelarna upplevs sammantaget som välkomnande – ända från trapphusens utvändiga entrépartier med naturstenstrappor och välarbetade entréer i ek, till ljusa luftiga trapplopp i kolmårdsmarmor med konstfärdiga smidesdetaljer och lägenhetsdörrar i ekfaner.

ETT AXPLOCK AV BILDER FRÅN GUBBÄNGEN FÖRR I TIDEN

VYKORT av

Getfotsvägen – fotat från Majrovägen ... Huset som syns till höger i bild var en förskola som senare revs och gav plats till ett bostadshus istället.

Bordsvägen – längst upp mot Getfots- och Herrhagsvägen.

En andra invigning av Konsum – Gubbängstorget, 22 maj 1964 efter att butiken fått en rejäl ansiktslyftning ...

KURIOSA

Det hände för 80 år sedan – 1944

Svenska Öden nr 2/2024

1 februari slog den sk. Hallingebergs-meteoriten ner. Stenen som uppskattades väga cirka 1,5 kilo, består till största delen av Olivin och Pyroxen. Den splittrades i flera delar vid nedslaget. Idag finns resterna vid Lunds Universitet.

Ingrid Bergman får den 8 mars en Oscar för sin roll i filmen Gasljus.

Den 4 maj döms den kände sol- och-våraren Gustaf Raskenstam till 3,5 års straffarbete efter att ha lurat troskyldiga kvinnor på deras besparingar.

Den 7 juli slår Gunder Hägg världsrekordet på 1 500 meter med tiden 3,43,0 ...

Filmen Hets har premiär den 2 september. Manus är skrivet av en ung talang – Ingmar Bergman.

Den 12 oktober avskaffas statarsystemet definitivt.

Den 16 november kommer det första numret av kvällstidningen Expressen ut.

NOTISER I KORTHET

Renoveringar ...

Kontakta **alltid** styrelsen innan större renovering/ombyggnad av din lägenhet. Se vidare på Hemsidan under rubriken **Ditt boende** vilka regler som gäller.

Andrahandsuthyrning ...

Med giltigt skäl tillåter föreningen max tre års uthyrning och max ett år för provboende. Mer information om uthyrning finns under fliken **Dokument** på Hemsidan. Ifylld ansökan lämnas i brevlådan på expeditionen, Bordsvägen 54.

DET HÄNDER I FÖRENINGEN

FASADERNA PÅ VÅRA FASTIGHETER

En solig förmiddag i mitten av juni

gick föreningens ordförande Jan Orrghen, ledamot Marie-Louise Halvarsson-Fisk, Stefan Ceder och Mats Landin (från Rubin) runt i kvarteren för att besiktiga alla föreningens fasader ...

Sebastian Zarzar Gandler och Annika Dackéus från styrelsen deltog också.

Konstaterades att det överlag ser bra ut, men det finns ställen där det bör åtgärdas ganska omgående.

Om du inne på din balkong skulle ha någon större spricka eller skada, som inte syns utifrån – hör av dig via felanmälan – så får Rubin kika på det.

BOULE-BANOR

För några år sedan lät föreningen anlägga två stycken Boule-banor. Den ena är belägen på vändplanen bakom Sicklingsvägen 3 i **Sagoparken** *) och den andra Boule-banan finns i **Olympiaparken** vid Bordsvägen 70-72. **)

En spännande match pågick på Boule-banan vid Bordsvägen en skön eftermiddag i juli. Kampen om mästar-titeln stod mellan Maud Skog och Mayvor Nilsson, som båda visade sig vara riktigt duktiga avseende detta spel.

Medlemsbladet misstänker att matchen blev oavgjord ...

Bjud gärna in dina vänner/grannar till en trevlig stund med Boule-spel och kanske ta med en kaffetermos att njuta av efteråt ...

Om ni undrar varifrån parknamnen kommer ...?

Det anordnades många olika aktiviteter i föreningen år 2016 med anledning av att vi då fyllde 70 år.

*) Kullen bakom Sicklingsvägen 3 blev kallad **Sagoparken** efter en sago-stigs-tävling som hölls där 2016, se reportage i medlemsbladet nr 2, 2016.

) **Olympiaparken fick sitt namn samma år efter en olympiad där, se medlemsbladet nr 3.

Kamelparken (innergården baksidan Bordsvägen 49-55) kallas så efter att Kalle Kamel varit där och hälsat på, se medlemsbladet nr 2, 2013.

Teaterparken (innergården baksidan Bordsvägen 39-47) efter fler uppträdanden av bl a trubadur och orkester, se medlemsbladet - juli 2010 och nr 2, 2016.

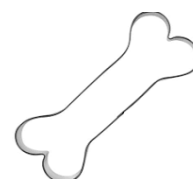
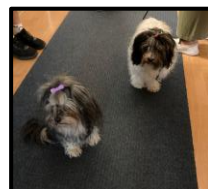
Skogsparken (bakom Bordsvägen 50-52) efter jakt på Sk'dunker, se medlemsbladet nr 2, 2016.

"LEJON-TRÄFF" på KNeKtvägen

Riktigt så dramatiskt var det ändå inte -men väl 4 st vackra Lejonhundar (**LÖWCHEN**) var inbjudna av Julius – alias JULLE, vars matte Susanne Sandström troligen stod för tårtan och fikat.

Hanna och Thomas (matte och husse till Hulda, Gerda och Edit), **Marika** (matte till Tora) och **Lotta** njöt av en trevlig eftermiddag på Pytteliten Hunddagis där allehanda frågor och upplevelser diskuteras och delades med varandra allt medan Julle, Hulda, Gerda, Edit och lilla Tora busade, nosade runt och somnade om vartannat.

Susanne visar att servetterna har bilder på hundar. Marika, med 4-månaders valpen Tora i knät och Lotta lyssnar på Thomas och Hanna som berättar att deras kennel heter Boomdale och finns i Uppsala-trakten. Kanske kan det vara så att Gerda i matte Hannas knä bär på något nytt litet lejon. Spännande.

Julle, längst bort i bild, håller koll på damerna Hulda, Edit och Gerda.

Medlemsbladet tackar Susanne för denna trevliga eftermiddag i glada svansars gäng ...

Fakta om LÖWCHEN

Denna lilla hund var en överklassens gunstling i Europa redan för trehundra år sedan. Många av de stora konstnärerna har målat den tillsammans med mer eller mindre sköna, högättade damer. Under första hälften av 1900-talet dog rasen nästan ut. På 1960-talet lär det inte ha funnits mer än ca 40 exemplar i hela Europa. Under 70-talet har den dock ökat avsevärt i antal och är nu på stark frammarsch.

Rasen är fransk och heter egentligen Petit Chien Lion (liten lejonhund). Den är dock mera känd under sitt tyska namn Löwchen, som betyder just litet lejon. Den är livlig, intelligent och tillgiven. Lejonlikheten skapas genom traditionell lejonklippning av den relativt långa, vågiga pälsen. Alla färger, enfärgat eller brokigt är tillåtna. Mest önskvärt är svart, vitt eller citrongult. Mankhöjd 20 - 35 cm. Vikt 2 - 4 kg.

Att det är fler än våra medlemmar som njuter av grönskan runt om i våra kvarter det vet vi ... Några mumsar i sig av allt det goda, andra bara njuter...

I år har vi sett herr och fru HARE skutta runt och ta för sig. Vi har också sett en mamma RÅDJUR med tre små kid, en annan mamma med ett litet kid och inte minst en ståtlig hornprydd hane som gärna uppehåller sig i och runt om i Båtparken.

Så gott som varje kväll rör de sig runt våra gårdar och ibland tillbringar de hela natten i Teaterparken ^{*)}, där de sover bakom huset Knektvägen 3-5 ...

Det finns också några små, sedan 2020, "rödlistade" varelser som trippar runt i våra trädgårdar och på trottoarerna = **IGELKOTTARNA**. Ett av världens äldsta däggdjur. Dem ska vi vara riktigt rädda om, tänka på att köra försiktigt på våra smala gator, för Igelkottarna har inget trafikvett och de korsar ofta gatorna.

Visste ni att:

Unga igelkottar som just har lämnat boet har ungefär 3 000 taggar. En fullvuxen igelkott med en vikt på omkring 600 gram har cirka 5 000 taggar och särskilt stora exemplar har upp till 7 500 taggar.

^{*)}Teaterparken = innergården Kist-/Bords-/Sicklings-/Knektvägen.

"Lite av varje"

*Det var då ...
Fredagen den
18 september 1981*

TÄNKVÄRT

Du behandlar mig väl och
jag kommer definitivt att
behandla dig bättre ...

Visste ni att den rand som finns till höger på 20-sedeln med Selma Lagerlöf har följande text ?

Sjön har sina källor ganska långt upp i norr och där är ett härligt land
för en sjö. Skogen och bergen upphör aldrig att samla vatten som
strömmar och bäckar störtar ner i den året om i vit sand.

*Nalle Puh: Igår gjorde jag ingenting och idag
fortsätter jag med det – för jag hann inte färdigt ...*

**GLÖM INTE: Pensionärsträffen – andra
torsdagen i oktober ...**

NÅGRA TANKENÖTTER att "klura" på under hösten ...

Rätta svar kommer i nästa nummer ...

Dolda sällskapsspel (ledtråd – det finns 6 st)

Lille Kalle ville att jag skulle skala hans banan, men oj, vad jag blev paff i all min välvilja när hans mor, som jag känner som en fin, ansvarsfull kvinna fick ett utbrott och skrek: Låt min unge vara i fred – Amen ! Då kom Kalles far, Salomon, opolitisk riksdagsman springande och sa: vilken klunsa du är, ge grabben en skalad banan.

Lös rebusen (ledtråd – hare och rådjur kan ge hjälp)

.....

Vad blir blötare och blötare ju mer du torkar?

Vad är det som kan sitta i ett hörn men ändå åka jorden runt?

Vad är det för skillnad på en trettioårig detektiv och en nyfödd gris?